

Marion Brandt

„Polacy potrafią!”

Polski Październik i Solidarność
w oczach pisarzy wschodnioniemieckich

Przełożył
Jacek Dąbrowski

Wrocław 2010

Spis treści

Przedmowa do wydania polskiego	5
Przedmowa	7
Podziękowania	11
Rozdział I: Wprowadzenie	13
1. O rozumieniu politycznej roli intelektualistów w NRD i w Polsce	13
1.1. Stosunek do własnej przeszłości i do Związku Radzieckiego	18
1.2. Stosunek do samoorganizacji społeczeństwa i opinii publicznej	20
2. Stereotypowe obrazy Polski i Polaków	26
2.1. „Polska gospodarka”	27
a) Ekonomiczny racjonalizm i utylitaryzm jako zasady kształtowania życia jednostki i społeczeństwa	30
b) Odrzucenie parlamentaryzmu i samoorganizacji społecznej jako wzorców działania politycznego	32
c) Topos upadku	33
2.2. „Polskie umiłowanie wolności”, „polska wolność”	34
2.3. „Polska gospodarka” i „polskie umiłowanie wolności” w NRD.	38
2.4. „Polski nacjonalizm”, „polski antysowietyzm”, „polski antysemityzm”	42
Rozdział II: Polski Październik	47
1. Odniesienia do Polski przy próbach tworzenia niezależnej opinii społecznej	47
1.1. Od tajnego referatu Chruszczowa na XX zjeździe KPZR do VIII plenum PZPR	47
1.2. VIII plenum PZPR.	82
1.3. Po stłumieniu powstania węgierskiego	113
1.4. Resumé.	145
2. Percepcja polskich prób demokratyzacji ustroju	151
3. Skutki	169

Rozdział III: Rewolucja Solidarności	179
1. NRD a Solidarność	179
1.1 Intelektualiści NRD wobec opozycji w Polsce przed 1980 r.	179
1.2 Strajki sierpniowe 1980 r. i powstanie Solidarności	184
1.3 Od spotkania szefów partii państw UKładu Warszawskiego w Moskwie 5 grudnia 1980 r. do ogłoszenia stanu wojennego 13 grudnia 1981 r.	208
1.4 Stan wojenny	239
1.5 NRD a Polska w latach osiemdziesiątych.	255
2. Cenzurowane i bezdebitowe publikacje literackie i eseistyczne w NRD; teksty niepublikowane	274
2.1 Pod okiem cenzury	274
2.2 Poza zasięgiem cenzury	288
3. Pisarze wschodnioniemieccy w Republice Federalnej . . .	308
3.1 Reakcje na Solidarność i stan wojenny	308
3.2 „Polski telegram” Związku Pisarzy Niemieckich.	328
3.3 Publikacje pisarzy wschodnioniemieckich w polskim drugim obiegu	341
4. Postrzeganie polskiego ruchu demokratycznego	345
4.1 Socjalistyczny vs. antysocjalistyczny, rewolucja vs. kontrrewolucja	346
4.2 Pokój vs. wojna, antyfaszizm vs. faszyzm	357
4.3 Solidarność vs. brak solidarności i zdrada	375
4.4 Racjonalny/realny vs. irracjonalny/nieralny	379
Zakończenie	405
Dodatek	407
Wykaz skrótowy	441
Bibliografia	443
Indeks osób	471
Ilustracje	485

UB Frankfurt

89 546 362